

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาองค์กรผู้ใช้อำนาจในการวินิจฉัยสิทธิของจำเลยที่ได้รับการเยียวยาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544
ชื่อผู้เขียน	กชพร รังษิภ โนคร
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ อัจฉริยา ชูตินันท์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เพื่อเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา มีการพัฒนาองค์กรในกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่และเอื้ออำนวยต่อความเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน (Justice for all, All for Justice) รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้มีเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม กระบวนการยุติธรรมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขของประชาชน แต่เมื่อกระบวนการยุติธรรมมีความผิดพลาด (Wrongful Conviction) ความเสียหายที่เกิดจากกระบวนการยุติธรรม (Miscarriage of Justice) รัฐในฐานะผู้ใช้อำนาจปกครองต้องเข้าเยียวยาต่อความเสียหายที่เกิดจากความผิดพลาดนั้น หนทางแห่งการเยียวยาอันเป็นเรื่องรัฐสวัสดิการ (Stage Welfare) จึงเป็นหนทางที่จำเลยผู้บริสุทธิ์จะได้รับการเยียวยาความเสียหายอันเป็นตัวเงิน เพื่อบรรเทาความเสียหายแก่จำเลยผู้บริสุทธิ์ในระดับหนึ่ง

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า หลักเกณฑ์ทางกฎหมายบางประการ ในการขอรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาจากรัฐ ยังมีปัญหาต่อการเข้าถึงการได้รับการเยียวยาเนื่องจากจำเลยที่ศาลพิพากษายกฟ้อง เพราะยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยในคดีนั้นๆ เมื่อศาลพิจารณาแล้วเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์แต่พยานหลักฐานยังไม่อาจชัดเจนที่จะพิสูจน์จนสิ้นสงสัยได้ว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ จำเลยกรณีเหล่านี้จะไม่ได้รับการเยียวยาจากรัฐเพราะขาดองค์ประกอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 20(3) แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 อันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายและแนวคิดในการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ ที่ต้องการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐเพื่อบรรเทาความเสียหาย แม้จะมีใช้ทั้งหมดที่จำเลยผู้บริสุทธิ์ต้องสูญเสียไปก็ตาม เมื่อมีความ

ผิดพลาดในกระบวนการพิจารณาคดี ผู้ถูกดำเนินคดีต้องสูญเสียอิสระภาพเพราะถูกคุมขังระหว่างดำเนินคดี รัฐไม่ควรหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ โดยมีคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาเป็นเครื่องมือ นอกจากนี้ปัญหาอุปสรรคในการตีความและการพิจารณาค่าขอรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา โดยคณะกรรมการยังคงมีช่องว่างในการติดตามข้อเท็จจริงในคดี เนื่องจากคณะกรรมการไม่ใช่ผู้ที่พิจารณาคดีซึ่งรับทราบข้อเท็จจริงในคดีมาแต่ต้น แม้จะสามารถขอสำนวนมาศึกษาข้อมูลได้ก็ตาม แต่ก็ไม่เข้าถึงข้อเท็จจริงเช่นศาลที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีนั้นๆ อีกทั้งยังเป็นการทำงานซ้ำซ้อนก่อให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาค่าทดแทน ทำให้จำเลยผู้บริสุทธิ์ไม่ได้รับการเยียวยาตามสมควร โดยมีผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพ และความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ขัดต่อแนวคิดในการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ และหลักความรับผิดชอบโดยรัฐ (strict enterprise liability) ซึ่งรัฐไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เกี่ยวกับองค์กรที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาว่าจำเลยที่ศาลพิพากษายกฟ้องสมควรได้รับค่าทดแทนหรือไม่ ควรเป็นองค์กรที่ให้ความเชื่อมั่นแก่จำเลยผู้บริสุทธิ์ที่จะได้รับการพิจารณาสีทธิที่จะได้รับค่าทดแทนอย่างรอบคอบและเป็นธรรมจึงสมควรให้เป็นหน้าที่ของศาลที่พิพากษาคดีนั้นถึงที่สุด เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาว่าจำเลยที่ศาลพิพากษายกฟ้องนั้นสมควรได้รับค่าทดแทนหรือไม่ โดยผู้วิจัยเห็นว่าค่าทดแทนนี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเลยผู้บริสุทธิ์สมควรได้รับการเยียวยา จึงควรเพิ่มเติมการพิจารณาการสั่งให้จำเลยที่สมควรได้รับค่าทดแทนนี้ไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันเป็นหน้าที่ของศาล แล้วให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาสั่งว่าค่าทดแทนที่จะได้รับเป็นจำนวนเท่าไรก็ตาม พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 อันจะเป็นหนทางให้จำเลยผู้บริสุทธิ์เข้าถึงการเยียวยาตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

Thesis Title Authorized Organization Problems on Right Judgement for the Defendants who had been remedied under Victims Compensation Act and Compensation and Cost for Criminal Defendants 2001

Author Kodchaporn Rungsipanodorn

Thesis Advisor Assistant Professor Dr. Atchariya Chutinan

Department Law

Academic Year 2014

ABSTRACT

Victims Compensation Act and Compensation and Cost for Criminal Defendants 2001 was enacted to remedy the damages for the victims and the defendant in criminal cases. There was organizations development in the Ministry of Justice in order to conform to the obligations and facilitate the public's access to justice (Justice for all, all for justice) as well as to maintain human dignity, freedom, equality and brotherhood to live together in a society. Justice is an important tool to maintain the peace for the people. But when there is a wrongful conviction or a miscarriage of justice, “state” as sovereignty must get in as a remedy for the damage caused by those errors. The path to healing is a matter of the welfare state. It was a way for innocent defendants to be healed by getting some money to initially mitigate the damage.

According to the study, the researcher found that there were the problems for the defendant to access and get the compensation. The cause of those problems is that when the court gave the benefit of the doubt to the defendant in that lawsuit, the court determined that the defendant is innocent but the evidence was not yet clear enough to reasonable prove that the defendant is innocent. The defendants in those cases will not be healed or get paid by the state because they lack of the composition according to the law laid down in Article 20(3) of Victims Compensation Act and Compensation and Cost for Criminal Defendants 2001. What happened was contrary to the spirit of the law and the concept of criminal proceedings by the state that want to treat people who have been affected by the criminal prosecution. When there is an error in the judicial process, the defendants had lost their freedom because of being detained during the proceedings. The state should not avoid responsibility by cooperating with the committees who

are responsible for determining the compensation and expenses for the defendant in criminal cases. In addition to the problems in interpreting, there still are the gaps in fact tracking by the committees in order to proceed for the compensation and expenses of the defendant. It is because the committees themselves are not in the trial, which acknowledged the facts in the case from the beginning. It is true that the committees can ask for expressions of cases to study, but they may not reach the same facts that the trial court acts on those cases. Moreover, the duplication of effort may cause the delays in determining compensation and innocent defendants may not get appropriate remedies. This could affect the freedom and confidence in the justice system, against the concept of criminal proceedings by the state and the strict enterprise liability that the state could not make the disclaimer.

The researcher would like to suggest some improvements on Victims Compensation Act and Compensation and Cost for Criminal Defendants 2001 about the organization that will serve in determining whether the acquitted defendant deserve compensation or not. The organization should provide confidence for innocent defendant who is going to be considered to receive compensation with attention and fair. This should be the duty of the court itself to determine whether the acquitted defendant deserve compensation or not. The researchers thought that this compensation is a fundamental right that an innocent defendant deserves so it should also be considered and put in the Criminal Procedure Code by the court. Then, the committees should consider ordering how much the compensation is to be given to the defendants as it is in Victims Compensation Act and Compensation and Cost for Criminal Defendants 2001. This will be a way for innocent defendants accessing to remedies in the spirit of the law.